

Badanie postaw dorosłych wobec edukacji to podróż w głąb ludzkiej psychiki mająca na celu odkrycie tajemnic jednego z najważniejszych aspektów naszej indywidualności. Dlaczego? Ponieważ postawy stanowią centralną część indywidualności każdego człowieka, zmieniają się i kształtują przez całe życie, w procesie rozwoju.

DLACZEGO NALEŻY BADAĆ POSTAWY?

PRZEKONANIA EDUKACYJNE DOROSŁYCH I ICH ZNACZENIE SPOŁECZNE

Posługując się metaforą: jak rzeki kształtują krajobraz, tak postawy wpływają nie tylko na osobisty rozwój jednostki, ale również kształtują społeczeństwo jako całość. W dynamicznym świecie, w którym informacje są wszechobecne, a zmiany zachodzą błyskawicznie, edukacja staje się kluczowym narzędziem w walce z uprzedzeniami, stereotypami, a także w zaspokajaniu podstawowych i rozwojowych potrzeb jednostki oraz społeczeństwa.

Poznanie i rozumienie postaw osób dorosłych wobec edukacji nabiera szczególnego znaczenia, gdy rozważamy je w kontekście edukacji ustawicznej. Edukacja ustawiczna, obejmująca nieustanny rozwój kompetencji i umiejętności przez całe życie, stanowi odpowiedź na wyzwania współczesnego świata. Obecnie nie tyle poziom wykształcenia, co stosunek dorosłych do edukacji może decydować o ich miejscu w społeczeństwie. Jak zauważa dr hab. Hanna Solarczyk-Szwec, prof. UMK (pedagożka, andragożka, badaczka zajmująca się kształceniem dorosłych), postawa dorosłych wobec edukacji będzie decydować o ich włączeniu lub wyłączeniu społecznym. Postawa jest zatem kluczowa dla aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie.

Zrozumienie i badanie postaw dorosłych wobec edukacji jest więc niezbędne, ponieważ odzwierciedlają one wartości społeczne i wpływają na przyszłe pokolenia. Dorośli będący wzorem dla młodszych pokoleń wywierają ogromny wpływ na kształtowanie postaw i zachowań dzieci i młodzieży. Ich zaangażowanie w proces nauki to nie tylko przekazywanie wiedzy, lecz także przesyłanie silnego sygnału, który staje się bodźcem do rozwoju dla młodych umysłów. Z drugiej strony negatywne nastawienie do edukacji może utrudnić motywację młodszych pokoleń do nauki. W ten sposób postawy dorosłych odgrywają rolę ogniwa, łącząc pokolenia, a ich zaangażowanie w proces uczenia się stanowi wzór do naśladowania.

W erze globalizacji umiejętność krytycznego przyswajania wiedzy staje się niezbędna. Posiadanie informacji to jedno, ale umiejętność jej skutecznego wykorzystania w praktyce – to drugie. Rozwój technologiczny i zmiany społeczne sprawiają, że nauka przez całe życie staje się koniecznością nie tylko dla sukcesu zawodowego, ale również dla rozwoju osobistego. Edukacja dorosłych odgrywa także kluczową rolę w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i dyskrymina-

cji. Poprzez dostęp do edukacji dorosłym daje się szansę na lepsze zrozumienie różnorodności i budowanie bardziej tolerancyjnego społeczeństwa. W tym kontekście edukacja staje się narzędziem, które buduje mosty między różnymi grupami społecznymi.

Należy jednak pamiętać, że postawy dorosłych wobec edukacji są kształtowane przez wiele czynników, takich jak doświadczenia z dzieciństwa, otoczenie społeczne, dostęp do zasobów edukacyjnych oraz indywidualne przekonania i wartości. Negatywne przekonania i postawy wobec edukacji mogą mieć znaczący wpływ na społeczeństwo, zarówno na poziomie jednostkowym, jak i strukturalnym, generując szereg problemów społecznych. To zjawisko może prowadzić do nierówności społecznych, obniżenia ogólnego poziomu wykształcenia w społeczeństwie, co z kolei może ograniczyć jego rozwój ekonomiczny i społeczny. Osoby, które negatywnie postrzegają edukację, mogą być mniej skłonne do uczestnictwa w procesach edukacyjnych, wskutek czego przyczyniają się do utrwalenia postaw wycofania się z aktywności zawodowej oraz braku zaangażowania w rozwój osobisty. To z kolei prowadzi do wzrostu bezrobocia, zaniku kultury pracy

 mgr Anna Orlińska

 mgr Anna Orlińska
Instytut Pedagogiki
Wydział Nauk Społecznych
Szkoła Doktorska w Uniwersytecie
Śląskim w Katowicach
anna.orlinska@us.edu.pl

i przedsiębiorczości, mniejszego zaufania społecznego, wzrostu przestępczości, a nawet pogorszenia stanu zdrowia psychicznego. Brak inwestycji w edukację może skutkować większą liczbą jednostek o niskich kompetencjach społecznych i umiejętnościach radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Negatywne przekonania o edukacji mogą hamować rozwój kreatywności i zdolności do myślenia analitycznego w społeczeństwie, ograniczać potencjał jednostek oraz wpływać na rozwój i konkurencyjność społeczeństwa jako całości. Dlatego kluczowe jest stworzenie przestrzeni, w której dorośli mogą kształtować pozytywne postawy wobec edukacji zarówno dla siebie, jak i dla przyszłych pokoleń, pamiętając, że inwestowanie w system edukacyjny to kluczowy czynnik rozwoju społeczeństwa.

Postawy dorosłych wobec edukacji są barometrem wartości społecznych, wpływają na rozwój zawodowy, promują uczenie się przez całe życie i stanowią przykład dla przyszłych pokoleń. Poprzez zrozumienie i kształtowanie tych postaw możemy dążyć do stworzenia bardziej świadomego, elastycznego i zaangażowanego społeczeństwa, gotowego stawić czoła wyzwaniom przyszłości.

